

Č. j.: MPSV-2017/29688 žádost o poskytnutí informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve věci **výkladu zákoníku práce - konkrétně § 203 odst. 2 písm. d) - odběr krevní plazmy.**

Dotaz ze dne 3. 2. 2017

... touto cestou Vás zdvořile žádám o poskytnutí informace, zda **má zaměstnanec nárok na pracovní volno s náhradou mzdy z důvodu dle § 203 odst. 2 písm. d) zákoníku práce (jiné úkony v obecném zájmu)** v případě, že se podrobil aferéze (odběr krevní plazmy) ve společnosti sanaplasma s.r.o., IČ 27616959, se sídlem Soukenická 973/2, Staré Brno, 602 00 Brno, kdy mu za tento odběr byla společností sanaplasma s.r.o. poskytnuta odměna ve výši 400,- Kč, tedy nikoliv bezúplatně. Tato společnost je nestátním zdravotnickým zařízením pro výrobu transfúzních přípravků a surovin z krve nebo jejích složek.

Dále Vás žádám o poskytnutí informace o tom, co vše je se rozumí „**obecným zájmem**“ ve smyslu ustanovení § 203 zákoníku práce. Zda je v obecném zájmu i takové darování krve či krevních součástí, které je provedeno u soukromé společnosti, jež není součástí zdravotní péče ČR, a to za úplatu.

O shora uvedené informace Vás žádám, protože mi byly několika advokáty, inspektorátem práce a úřadem práce sděleny naprosto protichůdné názory, proto žádám o Vaše odborné stanovisko, jakožto organizační složky státu, která by měla podat sjednocující výklad právních předpisů v této věci. Poskytnutí požadovaných informací žádám dle zákona č. 106/1999 Sb.,

Odpověď

... Vám sdělujeme následující, a to i přesto, že se nejedná o dotaz v souladu se zákonem.

Podle § 203 odst. 2 písm. d) zákoníku práce se poskytuje pracovní volno pro jiný úkon v obecném zájmu zaměstnanci k činnosti dárce při aferéze. Dárci přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za dobu cesty k odběru, výkonu odběru, cesty zpět a zotavení po odběru, pokud uvedené skutečnosti zasahují do pracovní doby v rámci 24 hodin od nástupu cesty k odběru. Pokud na cestu k odběru, na odběr a cestu zpět nestačí 24 hodin, přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za prokázanou nezbytně nutnou další dobu, pokud zasahuje do pracovní doby. Nedojde-li k odběru, přísluší pracovní volno s náhradou mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku jen za prokázanou nezbytně nutnou dobu nepřítomnosti v práci.

Zákoník práce nestanovuje žádné bližší podmínky pro činnost dárce při aferéze. Proto pro posouzení důvodnosti překážky v práci z důvodu odběru krevní plazmy je irelevantní, zda se jedná o úplatný či bezúplatný odběr, a zda k němu došlo v nestátním zdravotnickém zařízení.

Upozorňujeme, že zaměstnanci od zaměstnavatele přísluší pracovní volno v nezbytně nutném rozsahu k výkonu jiných úkonů v obecném zájmu, pokud tuto činnost nelze provést mimo pracovní dobu. Zaměstnanec je povinen, je-li mu překážka v práci předem známa, včas zaměstnavatele požádat o poskytnutí pracovního volna, v ostatních případech je povinen uvědomit zaměstnavatele o překážce v práci a o předpokládané době jejího trvání bez zbytečných průtahů. Překážku v práci je zaměstnanec povinen zaměstnavateli vždy prokázat. K prokázání této skutečnosti stanoví zákoník práce v § 206 odst. 2 povinnost právnickým a fyzickým osobám poskytnou zaměstnanci potřebnou součinnost (např. potvrzení o provedeném úkonu a době jeho trvání vydané zdravotnickým zařízením).

Poznamenáváme, že Ministerstvo práce a sociálních věcí není oprávněno vydávat právní stanoviska ani posuzovat právní jednání v konkrétních pracovněprávních vztazích. Závazné výklady pracovněprávních předpisů podávají pouze soudy v rámci projednání konkrétních případů. Základní informace a poradenství v pracovněprávních vztazích poskytují zaměstnancům a zaměstnavatelům oblastní inspektoráty práce (zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce).

K části Vašeho dotazu ve věci poskytnutí informace, co vše se rozumí „obecným zájmem“ ve smyslu ustanovení § 203 zákoníku práce bude vydáno samostatné sdělení.